Минувся великий піст, вже і свячена вербичка розпустила у садку зелені листячка; скінчився і клопітний білий тиждень, і навіть ця довга-предовга страсна субота згасла з рожевою вечірньою зорею. Настав тихий вечір, як завше буває перед Великоднем. Меласина мама понапікала, поналагоджувала, наготувала всього, що треба на Великдень, і тепер тільки прибирає у горницях удвох з нянькою. Маленький Митрик та Маруся скакають кругом великого стола, де розставлені високі паски поміж квіток, зеленого гілля та снопків квіточок у склянках; посередині шинка, порося, баранець і кошик з крашанками та писанки. Обоє мають радість і піднімають ще більший крик, як мама внесе що-небудь нового: або баранця, зробленого з жовтого свіжого масла, або густу білу сметану, де ложка стоїть сторчака, або пахущі ковбаси; скакають, бігають та нишком відлуплюють та куштують малесенькі шматочки з усього; отак бігали, бігали, аж поснули на стільчиках нероздягнені.

А Мел асі нема з ними; не видко її коло мами в других горницях, ні в пекарні з дівчатами; вона забралася у маленьку темну горничку, де стоять дитячі ліжечка, відчинила собі віконечко і сіла дожидати Великодня. Давно вона вже чекала цієї ночі, давно вже обіцяла сама собі не заснути, як торік, і таки діждалася того святого часу, коли небо і земля, вода і вітер, птахи і квітки і люди усі радіють і христосуються; хотіла побачити, і як сонечко заграє, сходячи на Великдень, і як горобці ходитимуть, а не плигатимуть, багато дечого треба було їй узнати, побачити на власні очі. Попросилася була вона з татком на службу Божу, щоби самій почути, як дочитаються до Христа, як заспівають "Христос воскрес", обходячи кругом церкви з свічками. Але татко не любив возитись із сонними дітьми, та ще й до церкви. Подумала Мелася трохи, та заспокоїлась.

— Нічого, — каже, — зате ж я почую, як буде христосуватись земля з небом, вода з вітром, квіти з листям і усе, усе.

Сіла собі Мелася на вікні і дивилася в темряву, у сине зоряне небо, на темну церкву, де світло ще тільки трохи світиться усередині; вдивляється і вслухається у цю божественну ніч. Але вона добре знає, що у кожної дитини, котра хоче допитатись чого цікавого у темної зоряної ночі, є невидимий ворог; ласкаво і тихенько літає він на шовкових крилах враз із своєю меншою сестрою, помахує гарною квіткою, що зверху сива-волохата, а всередині ясно-бузкова, помахує квіточкою та заліплює дітям очі солодким липким медом, і в уха туркоче їм усяких казок. Тому ворогові прізвище: Сон, так як і його квітці. Вже знала Мелася добре його збитки; через нього ж вона на Страстях не вислухала усіх євангелій і її свічечка осталася тільки з чотирма, а не дванадцятьма зарубками; через нього і свічечку свою згасила, не донесла святого огню; сердилася Мелася на нього й за те, що не дав їй самій принести з утрені свяченої вербички, та багато ще дечого мала дівчинка проти свого ворога. Але вона сьогодні не піддається йому; ось як вона назброїлася: на вікно насипала гороху, поставила кухоль холодної води, а у вишивані по грудки сорочки застромила аж дві шпильки. Ось як тільки сон приступить до неї, потягне його з вікна додолу, то горошинки під нею так і заворушаться і посипляться, а вона зараз і почує. Почне сон заліплювати їй очі, а вона візьме і вмиється холодною водицею. Почне сон махати над нею своєю квіткою і її голівка почне хитатись, як та квітка — а Мелася тоді — шпиг! себе шпилькою, то сон так і відбіжить і сховається аж там, під черемухою.

Довго мордувалася бідна дівчинка; бачила, як нянька повносила малих Митрика і Марусю і поклала їх в ліжечка; чула, як мати обійшла прибираючи, усі горниці і десь замовкла зовсім; чи може пішла ще у пекарню до челяді, чи може де присіла та заснула трохи перед службою. Але не спить Мелася і сон даремне ходить коло вікон, а дрімота коло плота, — вона їм не кориться, а все слухає, пильно слухає, аж в ухах у неї гуде та сичить. А ніч така темна-темна, та тиха, звісно, як під Великдень, бо тоді ніщо на світі не спить, а тільки притаїться та й пильнує, як би то дочека-ти, не проспати Христа; уже ж який збиточник вітер, а й той угамувавсь; листячка у садку ані шелесть! Тільки й чутно, як лусне який пуп'янок, хрусне яка суха гілочка, стрепенеться пташка, або жук

прогуде — та все це давно знайоме Меласі, бо не першу ж нічку вона відкриває віконечко і навчається багато дечого цікавого у темної нічки; а вона сьогодні хоче почути оте нове, що ще не довелося чути їй, що тільки доводиться чути у Великодню ніч чистим душам. І як же Мелася чекала цеї ночі, як вона гаряче молилася, щоби почула оте таємне і святе, що її цікавило; як вона постила цілий піст, говіла, слухала маму; навіть з галасливим Митриком та плаксивою Марусею не сварилася. А тепер нічого не боїться дівчина, а з гарячою надією дивиться у темне зоряне небо. І ось бачить вона, по небу пливе малесенька біла хмарка і все ширшає, ширшає, а з-під неї йде на землю свіжий та гарний дух, неначе від конвалії, та разом з ним тихий не то спів, не то дзвін, а так неначе тоненькі скляні дзвіночки дзеленькають.

Стала вона приглядатись, а хмарка усе ближче, та й ближче; стала посеред неба, якраз над церквою, і почала спускатись. Бачить дівчинка, а то не хмарка, а то три ангели несуть за кінець велику білу пелену, повну чогось, і тихо співають. Спустилися так трохи не понад деревом та й спинилися, і саме в той час на дзвіниці вдарили у дзвін.

— А що, братіку, — сказав один ангел такий високий, з гострими довгими крилами і розумним веселим личком, — ще тут не дочиталися? Давайте-но, поки що розберемо оці писанки, кому куди нести. Я заберу оці й понесу старим, най їм при старості та слабості хоч сьогодні засяє радість, що Господь і їх не забув і сповняє їх бажання. От у цій писанці я понесу здо-ровля хворій бабуні, щоб перестали боліти їй ноги.

Він показав темну писанку, де було написано справді щось схоже до ніг, і там сіяв напис: "Будь здорова, Христос воскрес!"

— В оцій несу мир і згоду у сім'ю, де діти і внуки зневажали старого свого діда своїм недобрим життям", — і він показав чорну писанку, де був намальований червоний, колючий терен і сіяв напис: "Мир вам! Христос воскрес!"

— В оцій несу втіху одному славетному старому, що його слава не вмре, не поляже, а доброю вісткою літатиме поміж людей. У цій несу спокій і радість бідному серцю, що в турботах та журбі жило і горить огнем, — тут показав писанку з огняним серцем. — У цій, показуючи чорну писанку з одним великим хрестом, — у цій я несу тиху смерть бідоласі-старчисі, бо нема найправеднішої смерти, як на Великдень.

Багато ще відбирав старший ангел, усі передивилася Мелася.

— Ні, тут нема ні одної для мене, — сказала вона.

— Оці я заберу, — сказав другий ангел, — бо їх так багато і вони такі тяжкі, що тільки на таких широких крилах, як мої, можна винести стільки, — і він поволі махнув своїми широкими білими, як у лебедя, крилами. Почав він відкладати і, Боже, яких тільки тут не було: і червоні, жовті, зелені, сині, золоті, срібні, жовтогарячі, кармазинові, усякі: і помальовані були й клинцями, гребінцями, і сорок клинців, і хрестаті, і рожами, і колискою, і сосонкою; а до того ще на кожній було найвиразніше вимальовано те, чого собі чоловік випросив у Бога: у того дитинка маленька, у того будинок, у того коні, у того гроші, у того вінець золотий, у того корабель на морі.

— Ні, — сказала Мелася, — тут ні одної нема моєї.

— Ну, оці ж я понесу до великих людей, а ті вже останні роздам дітям, — сказав найменший ангел.

— Ану, що в тебе тут осталося, — сказали старші ангели найменшому, — давай ми тобі поскладаємо, а то порозкочувались би.

Малий ангелик з крильцями кругленькими та пушистими, як у малого курчатка, нахилився кучерявою голівкою і почав діставати маленькі дитячі писанки: рожеві, ясно-зелені, бузкові, жовті, блакитні, білі, жовтенькі, рябенькі, помальовані квіточками, травичкою, клинчиками; на

них видко було то ляльки, то коники, то торба з ласощами, то книжечки, то пташки.

— Ні, нема ні одної для мене, — засмутилася Мелася.

— Швидше, братіки, — сказав старший ангел, — я чую у нас на небі вже почали співати, та і тут вже скоро дочитаються.

А бідна Мелася туди-сюди поглядає, — нема її писаночки! Аж сльози у неї забриніли на оченятах, а вона ж так чекала, а вона ж так молила; невже Христос забув за неї!

Ось маленький ангелик добуває вже останні писанки... Ось вже і церковні двері роззявилися з піснею: "Воскресения твоє, Христе Спасе, ангели поють на небеси і нас на землі сподоби чистим серцем тебе славити" — а разом вилилась із церкви огняна хвиля народу з свічками в руках.

В цей миг забула Мелася свою пригоду і вся, повна радости, перша з усіх скрикнула:

— Христос воскрес!

— Воістину воскрес! — обізвався до неї маленький ангелик і кинув їй писанку останню, яку найшов.

І всі три з співом "Христос воскрес із мертвих" розлетілися понад містом розносити радість людям.

Аж затремтіла Мелася, як піймала писанку в руки! Дивна то була писанка: усякі фарби вилися по ній безконечником, переливалися, мінялися, складались у різні малюнки, а як тільки повертала Мелася писанку в руках, вони знов переплітались, сходились, розходились і показували нові, ще кращі малюнки, і вся писанка сіяла краще веселки,

іскрилась краще, як роса вранці. Не стямилась від радощів дівчинка; міцно-міцно пригорнула до серця писаночку, а сама співала:

— Христос воскрес із мертвих.

Бо вітрець доносив до неї з-за саду від церкви цей чудовий найкращий на світі спів. А дзвони так і заливаються! Замовкли вони на час, тільки луна покотилась далеко-далеко, свічки палають десь по другий бік церкви, там мабуть читано євангелію. Мелася тим часом оглядалася. Боже! Як же усе змінилося! Тепер усе ожило, ворушилося, христосувалось; земля, з небом христосуючись, посилала йому пахущий дух з садів, повних цвіту, а воно дихало на ню свіжою прохолодою. Зірки христосувались з росинками, а ті блищали і тремтіли від радощів; квіточки цілувалися з вітром, а черемха, обнявшися з бузком, ще й до Мела-сі простягла свої пахущі росяні гілочки. Веселі весняні жабки проснулися і так таки й гриміли хвалу Богові своєю голосною мовою. Півні аж розсідалися, кукурікали; пташки, хоч несміливо, бо було ще темно, а все ж цвірінькали: Христос воскрес! А ось і соловейко! Вже ніхто так як він не виллє своєї радости у дзвінкій гарній пісні. Слухала Мелася, дивилася і їй здавалося, що й вона сама вже не та стала — така якась легесенька, ясна та прозорчаста як хмаринка — і що в неї за плечима ворушаться крильця; вони піднімались і несли її понад землею; й очі у неї стали другі: усе вона бачить, і крізь темряву ночі, і крізь зачинені двері, і навіть бачить, що робиться у самому серці людей, і скрізь у всіх куточках сяє одна велика радість і велика любов. А дзвони вп'ять ревуть, а дзвони гудуть-розлягаються по садках, по степу, по широкій ріці геть аж на другий берег пливе їх могутній мідний голос...

Ось і небо посивіло, зірки поховалися за верби, Світова зірка вийшла на небо грає своїм чистим промінням. Задивилася Мелася, заслухалася і забула про свого ворога; та ні, вона тепер нікого не вважала за ворога — усі були їй милі. А він таки не забув: підкрався ззаду, та як почав махати квіткою над чорнявою Меласею, то вона й не зчулася, як її голівка схилилася на груди і вона заснула, притуливши до серця писанку. А Сон не дарма клопочеться коло Меласі: добре знає, що Меласина писанка не

проста: хто має її, у того, як на писанці малюнок-безконечник, отак ростимуть, переливатимуться в чужій душі усякі казки, пісні, байки. От і схотілося Снові вкрасти тую писанку, щоб бавити сплячих дітей новими вигадками, бо всі вже ремствують на нього за обридлих, "кошиків волохатих", і т. ін. Підкрався він, ухопився обома руками за писанку, і силкується її видерти, але дівчинка, хоч і сонна, міцно держить свою дорогу писанку. Шарпнув Сон з усієї сили, — писанка трісь! і розлетілася на дрібні шматочки, а з неї, як дим з кадила, вилетіли і закрутилися над Меласиною голівкою чудові казки, байки, оповідання, пісні... Сон їх збирати, Сон їх хапати! Та не даються йому в руки, і все крутяться коло її чорної голівки, та вплітаються в шовковії кучері. Вганявся, вганявся за ними Сон, втомився, зібрав тільки гарненькі лушпаєчки, припоручив Меласю своїй сестрі Дрімоті, а сам поплентався спочивати у гущавині садка.

А сонечко вже високо стояло на небі, вже всі давно вернулися з святої Великодньої служби, і тоді вже тільки мама прийшла будити своїх діточок:

— Христос воскрес, діти! А це ти, моя доню, так і спала на віконечку? — здивувалася мама.

Мелася протерла оченята та й ну лапати кругом себе, а пи-саночки нема, як не було. А проте вона чує, що писаночка тут десь близенько, тільки мальованої лушпинки нема! Що то за причина? Здивована мовчки оглядається Мелася навкруги, а мама, весела мама в новій сукні сміється та все допитується:

— Чого це ти так дико оглядаєшся, Меласю? Очуняйся! Христос воскрес!

— Воістину воскрес! — радісно скрикнула Мелася і кинулася обнімати маму. — Ох, мамочко! Яку ж мені чудову писаночку ангел подарував!!!

— Що це ти говориш? Яку там писанку? Де? Одягайся лише швидше та ходім до тата.

— Та, мамуню, її нема, але вона є, є — я її чую, вона десь тут близько. Я вам усе, все розкажу, — запевняла дівчина, похапцем одягаючись у новеньку сукенку.

І ось усі троє, взявшися за руки, побігли до тата, до дядька, до челяді христосуватися. Меншим тато подарував усякі штучні писанки; як відкрили їх, то в Митриковій опинилася музика, а в Марусиній повно дрібненьких звіряток. Меласі, подарували книжку, бо вона вже трохи вміла читати й писати.

Одначе Мелася не дуже звертала увагу на подарунки й на ласощі; їй хотілося якнайскоріше поділитися з усіма своєю писанкою: вона всім розказувала, що було з нею вночі, й ще багато пісень і казок, що були в писанці; тільки не знала,

де ділась сама лушпайка. Вже аж на другу ніч вона впізнала лушпаєчки своєї писанки. Бо Сон прийшов ними забавляти дітей, але які вони були мізерні та переплутані! Рідко, рідко з них виходила ціла картинка або казка, а то все так собі — рябенько, нісенітниця!

І Мелася сміялася з вигадок Сна, бо вона вміла розказувати ліпших казок, ніж він. І все щоразу новіше та краще.

І, справді, Меласина писанка придалася найкраща: всі скоро побили й забули писанки, якими втішались на Великдень, а її писанка-безконечник і досі без кінця показує їй свої картинки, розказує нових казок, співає нових пісень, хоч з того часу минув не один Великдень!

Нехай же ж, діти, колись вона й нам розкаже ще яку, а на сьогодні буде з нас і цеї.

"Христос воскрес!"